

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/39/2014
Identifikačné číslo spisu:	7012200816
Dátum vydania rozhodnutia:	01.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7012200816.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: LOGIMEX, s.r.o., Hlavná 600, Streda nad Bodrogom, právne zastúpený: JUDr. Pavol Gombos, advokát, Moldavská cesta č. 21/A, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1020505/1/992784/2012 zo dňa 21. mája 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/128/2012-107 zo dňa 26. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach
č. k. 7S/128/2012-107 zo dňa 26. marca 2014 p o t v r d z u j e.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením č. k. 7S/128/2012-107 zo dňa 26.03.2014 Krajský súd v Košiciach žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že napriek výzve krajského súdu zo dňa 08.04.2013 na zdokladovanie svojich majetkových pomerov vyplnením predpísaného tlačiva na ňu žiadnym spôsobom nereagoval a vyplnené tlačivo súdu nepredložil. Predmetná výzva bola žalobcovi doručená dňa 17.04.2013. Keďže žalobca nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), nereagoval na výzvu súdu a ani nepredložil žiadne iné dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností, teda že by jeho pomery odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, krajský súd mu oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s F. V. Uviedol, že súčasťou zámeru zaťažiť žalobcu a spoločnosti personálne prepojené s F. V. sú stovky výziev, miestnych zisťovaní a ústnych pojednávaní, kde daňové orgány vyžadovali účasť F. V. ako osoby nezastupiteľnej a vyžadovali od neho zároveň množstvo odpovedí. Voči postupu daňových orgánov sa spoločnosti personálne prepojené s F. V. museli brániť uplatnením svojich práv súdnou cestou, a preto sú tieto spoločnosti účastníkmi niekoľko desiatok až

stovák súdnych sporov, keď podanými žalobami napadli nezákonnosť postupu, ako aj rozhodnutí daňových úradov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia krajských súdov, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) sp. zn. 2Sžf/16/2012 zo dňa 23.10.2012. Z uvedených súdnych rozhodnutí vyplýva, že ani v danej veci nejde o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva. Žalobca uviedol, že daňové orgány nezákonne zadržiavajú finančné prostriedky patriace spoločnostiam spojených s F. V., blokujú im majetok a aj v dôsledku negatívnej medializácie tieto spoločnosti nemôžu vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z uvedených dôvodov sa tieto spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohol voľne disponovať. Žalobca nemá žiadny hnutel'ný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť a s ktorým by mohol disponovať. Všetky uvedené okolnosti vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje žalobcovi súdny poplatok uhradiť, t.j. pomery žalobcu oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú.

Súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobcovi prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Výška súdneho poplatku síce nepredstavuje vysokú čiastku, avšak spoločnosti prepojené s F. V. sú účastníkmi množstva súdnych sporov, a tak celková výška súdnych poplatkov, ktorými sú tieto spoločnosti zaťažené predstavujú sumy až niekoľko desiatok tisíc eur. Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát (čo je podľa názoru žalobcu hlavným argumentom, pre ktorý súd žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal) nie je v súlade so súčasnou judikatúrou najvyššieho súdu. Poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008, 5Obo/129/2008 zo dňa 30.07.2009. Žalobca taktiež nesúhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, že nepreukázal tvrdené skutočnosti. Prvostupňový súd má mať vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalobách spoločnosťami personálne prepojenými s F. V. práve na Krajský súd v Košiciach. Prvostupňový súd má mať taktiež vedomosť o množstve úspešných súdnych rozhodnutí. Žalobca poukázal na to, že prvostupňový súd žalobcu nevyzval na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonával žiadne dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu. Prvostupňový súd podľa tvrdení žalobcu disponuje všetkými informáciami a dôkazmi, ktoré mal žalobca v danom čase k dispozícii. Žalobca je účastníkom množstva súdnych konaní, nakoľko súdna ochrana predstavovala jediný zákonný prostriedok na ochranu pred nezákonným konaním a rozhodovaním daňových úradov a z toho dôvodu musí vykonávať veľké množstvo úkonov. Súčasní zástupcovia zároveň vykonávajú úkony na rekonštrukciu svojej písomnej agendy a tieto doklady následne zasielajú súdu. Na základe uvedených skutočností má žalobca za to, že sú u neho splnené podmienky na jeho oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, a preto žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Keďže odvolanie nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, súd nevyzýval žalovaného na vyjadrenie k odvolaniu (§ 209a ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 2 O.s.p. v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle,

alebo

b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Účelom ustanovenia § 138 O.s.p. je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo. Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené dve podmienky. Prvou je nepriaznivá finančná, resp. majetková situácia a druhou skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda quasi pravdepodobnosť úspechu v ďalšom konaní na strane žiadateľa). V prípade fyzických osôb sa prihliada aj na osobné a rodinné pomery. Vychádzajúc, ako z jazykového výkladu uvedeného zákonného ustanovenia, tak i zo zásady rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania, deklarovanou taktiež Európskym súdom pre ľudské práva, zákon nerozlišuje medzi subjektmi podnikateľskými a nepodnikateľskými. Oprávnenosť žiadosti preto súd hodnotí z hľadiska splnenia uvedených podmienok, pričom vychádza zo skutočností, preukázaných žiadateľom.

O oslobodení od súdnych poplatkov v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súd rozhoduje na návrh účastníka konania, ku ktorému je tento povinný pripojiť listinné dôkazy, deklarujúce jeho majetkové pomery.

Krajský súd v prejednávanej veci vykonal zisťovanie majetkových pomerov žalobcu, ktoré je potrebné nielen tvrdiť, ale ich aj preukázať. Neprihliadal ako na rozhodnú skutočnosť, že žalobca je podnikateľským subjektom, a už vôbec túto nehodnotil ako dôvod pre nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Preto najvyšší súd považuje argumenty odvolania žalobcu formulované v tomto smere za absolútne irelevantné.

Podľa § 121 O.s.p. netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 125 O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Majetkové pomery žalobcu nemožno považovať za skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti a konanie o oslobodenie od súdneho poplatku nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Je preto výlučne na žalobcovi, aby svoje tvrdenie o nepriaznivých pomeroch sám preukázal, na čo slúži, okrem iných, aj tlačivo, ktoré mu krajský súd doručil a ktoré je tiež dostupné na internete.

Keďže žalobca žiadnym spôsobom nereagoval na zaslanú výzvu na preukázanie majetkových pomerov, krajský súd nemohol vykonať akékoľvek dokazovanie v tomto smere. Preto bolo správne jeho rozhodnutie nepriznať žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca nepreukázal

svoje tvrdenia o nepriaznivosti finančných a majetkových pomerov.

Povinnosť zaplatiť súdny poplatok vznikla žalobcovi podaním návrhu. Dňa 18.07.2012 podal žalobca žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1020505/1/992784/2012 zo dňa 21.05.2012, čo podlieha poplatkovej povinnosti. Výzvou č. 7S/128/2012-99 zo dňa 17.01.2013 bol žalobcovi vyrubený súdny doplatok za podanú žalobu vo výške 66 €. Následne na to podal žalobca návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. z dôvodov, že v danej situácii, spôsobenej postupom daňových orgánov nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou a nemá ani žiadny hnutelný alebo nehnuteľný majetok. Následne na to, ho súd prvého stupňa vyzval na zdokladovanie jeho majetkových pomerov dorúčením predpísaného tlačiva, ktoré mu bolo spolu s výzvou zaslané. Predmetná výzva na zdokladovanie majetkových pomerov bola žalobcovi doručená dňa 17.04.2013. Keďže žalobca žiadnym spôsobom na predmetnú výzvu nereagoval, predmetné tlačivo nezaslal a ani iným spôsobom nezdokladoval svoje majetkové pomery, Krajský súd v Košiciach mu uznesením č. k. 7S/128/2012-107 zo dňa 26.03.2014 nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Senát odvolacieho súdu konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, keď žalobcu vyzval na zdokladovanie svojich majetkových pomerov a preukázanie tvrdených skutočností, ktoré uviedol vo svojom návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov zo dňa 28.02.2013. Z tohto dôvodu sa nie je možné stotožniť s tvrdením žalobcu, uvedeným v podanom odvolaní, že prvostupňový súd žalobcu nevyzval na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonával žiadne dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu. Dôvodom nepriznania oslobodenia od súdnych poplatkov bolo, že žalobca napriek riadne doručenej výzve na preukázanie majetkových pomerov na túto žiadnym spôsobom nereagoval a ani inak nepreukázal tvrdené skutočnosti. Keďže žalobca nekonal v zmysle § 138 O.s.p., krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Žalobca mal od doručenia predmetnej výzvy dňa 17.04.2013 do vydania uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov dňa 26.03.2014 dostatočne dlhý čas na zdokladovanie svojich majetkových pomerov.

Následne nemožno prihliadať ani na počet súdnych konaní, ktorých je žalobca účastníkom, respektíve na úspešnosť iných spoločností nachádzajúcich sa v obdobnej situácii ako žalobca v súdnych konaniach proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky. Bez riadneho preukázania finančných a majetkových pomerov táto skutočnosť sama osebe nemôže odôvodniť iné než zamietavé rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/128/2012-107 zo dňa 26.03.2014, ktorým žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.